

John G. Schermer ~ Bonaire families

Bonaireaanse families van 1700 tot 1900

Met de eerste versie van deze website wil ik met de Bonaireaanse gemeenschap het resultaat delen van een genealogisch onderzoek gedurende de jaren 1993 tot 2006. Hierna kunnen vernieuwde versies volgen, waarin interpretaties van anderen zijn opgenomen. Het is mijn wens dat deze site als een platform van ideeën over de Bonaireaan en zijn geschiedenis gebruikt zal worden en dat iedere volgende versie bijdraagt aan een meer objectieve

benadering van de geschiedenis van Bonaire.

Deze publikatie bestaat uit 2 delen:

- De namen van alle bewoners tussen 1700 en 1900
- Ontwikkeling van Bonaireaanse families

Bij dit onderzoek is uitsluitend gebruik gemaakt van authentieke documenten van het Centraal Historisch Archief te Curaçao, het Nationaal Archief te Den Haag (voorheen Algemeen Rijksarchief) en het archief van de Burgerlijke Stand van Bonaire.

De gegevens over de slaven van de Westindische Compagnie (WIC) komen uit de inventarislijsten van de WIC in het Nationaal Archief te Den Haag.

Gegevens over vrije personen en over slaven die hun vrijheid verkregen zijn gehaald uit de registers van Geboorten, Huwelijken en Overlijden te Bonaire tussen 1830 en 1900.

Gegevens over gouvernementsslaven (katibu di Rei) en partikuliere slaven (katibu di Shon) zijn verkregen uit de correspondentie met het Ministerie van Kolonieën, bewaard in het Centraal Historisch Archief te Curaçao.

Er is geen gebruik gemaakt van bestaande studies, interpretaties en publikaties van Dr. J. Hartog, R.H. Nooijen o.p. en de vele publikaties van Bòi Antoin.

In de bijlagen is een lijst van aanbevolen literatuur opgenomen.

Namen van alle bewoners tussen 1700 en 1900

Dit deel toont de genealogie van het Bonaireaanse volk onderverdeeld in vier categorieën van families.

A. Slaven van de Westindische Compagnie (WIC) - 1700-1791

B. Gouvernementsslaven - 1800-1863

C. Partikuliere slaven - 1800-1863

D. Vrije personen - 1800-1900

A. De slaven van de WIC zijn nog onder te verdelen in vier groepen:

1. Slaven die gezinnen vormen en zo als de basis van de Bonaireaanse gemeenschap gelden.

2. Slaven die in deze periode gekocht zijn.

3. Slaven met een van oorsprong Afrikaanse naam.

4. Slaven met een kreoolse naam.

B. In 1791 toen de WIC ophield te bestaan zijn alle slaven overgenomen door het gouvernement en daarom vinden wij deze slaven tot 1863 voortaan op de inventarislijsten van het gouvernement.

C. De derde categorie zijn de particuliere slaven. In 1863 ontvingen alle slaveneigenaren van het gouvernement de som van 400 florin per slaaf. De borderellen (zie lijst 7) hielpen ons aan gegevens over deze groep slaven.

D. De laatste categorie zijn de vrije personen die na 1791 toestemming van de overheid hadden gekregen om zich op Bonaire te vestigen.

Werkwijze samenstelling personenregister

Om tot een samenstelling te komen van gezinnen zijn van iedere persoon gegevens verzameld uit drie verschillende registers. In het dan verkregen register van personen wordt elke persoon geïdentificeerd met een of meer data, zoals zijn geboorte, huwelijk en overlijden.

De computer was onmisbaar om vanuit het personenregister, ruim 10.000 namen, tot afzonderlijke gezinnen te komen.

Personen die ik niet in gezinsverband kon brengen, zelfs al hadden deze een belangrijke functie bij de WIC bijvoorbeeld commandeur of opzichter, komen niet voor in het systeem.

In de registers komen ook namen voor zonder voldoende gegevens; zij zijn vooralsnog niet opgenomen.

2. Ontwikkeling Bonaireaanse families

Werkwijze samenstelling families

In dit deel is gebruik gemaakt van correspondentie tussen functionarissen en hun superieuren, waarin eerstgenoemden verantwoording afleggen over hun werk.

Lijst 1 Verslagen van kapitein en chirurgijn aan boord van de slavenschepen.

Lijst 2 Plantages te Curaçao; het aantal slaven en het aantal dieren.

Lijst 3 Overlijden van de slaven.

Lijst 4 Enige slaven en hun werkzaamheden voor het gouvernement te Curaçao in 1722.

Lijst 5 Slaven op Bonaire in 1744.

Lijst 6 Slaven op Curaçao in 1855, de meesten afkomstig van Bonaire.

Journalen van commandeurs na 1828.

Jaarverslagen van verschillende commandeurs.

Correspondentie met de de Minister van Kolonieën in Holland.

Editie van de Curaçaosche Courant vanaf 1822.

De eerste families te Bonaire

1. Van indiaanse afkomst.

Jammer genoeg kunnen wij de indianen die eeuwen lang ons eiland hebben bewoond, niet opnemen in ons systeem. Hoewel zij tijdens de WIC onder een “kapitein van de Indianen” vielen, zijn ze nergens geregistreerd geweest.

Over de leefwijze van deze indianen kunnen we lezen in de geschriften van Frans Booi en de archeologische studies van Jay Havisser.

Publikaties van R.H. Nooijen o.p. en van Luc Alofs bevatten ook informatie over de indianen van Aruba en Bonaire. Deze informatie kan in de toekomst ook gebruikt worden om meer duidelijkheid te brengen over de indiaanse bevolking.

2. Van Afrikaanse afkomst

De eerste slaven in familieverband werden geregistreerd in 1744. Op deze inventarislijst komen voor het eerst achternamen voor. Enkele voorbeelden zijn: Anthonica, Anthony Bomba, Coffie, Datto, Domacasse, Frans, Goeloe, Janga, Wanga. Deze namen komen bij mij over als een constructie in alfabetische volgorde. Zij kunnen tot de eerste gezinnen gerekend worden, omdat enerzijds hun nageslacht op Bonaire is geboren en anderzijds er geen voorouders van hen

op Bonaire aanwezig waren.

3. Van Europese afkomst

Al in 1709 is Pieter Boom als onderchirurg werkzaam te Bonaire. Ook zijn er dan 4 ruiters en 1 soldaat.

In 1758 vinden we de namen Theunis Kock, Jan Evertsz, Jan Gijssels, Charles Bousingh.

In 1764 Michael Römer en Cornelis Boekhoudt.

In 1769 de namen Thielman, Bislik en Daal.

In 1780 de namen Christiaan Dammers en Frans de Jongh.

In 1782 Frans Thode en Semerel.

In 1787 Gerrit Raenes.

Van deze ambtenaren hebben wij geen gegevens van vrouw en kinderen in de registers van Bonaire opgenomen. Zeker is dat een aantal van deze Europeanen met een indiaanse vrouw is getrouwd.

Lees verder: http://www.bonairefamily.com/intro_ned.htm

Website: <http://www.bonairefamily.com/index.htm>